

ŽŇOVINY

DSKLAS

Derniéra na kláštereckých prknech

Zatímco kadaňští to k nám mají co by kamenem dohodil, horažďovičtí urazili do Klášterce slušnou cestu! V dodávce lákající na nadýchanou mouku ze Šumavy s sebou přivezli inscenaci *Důkaz* z pera amerického dramatika Davida Auburna.

Drama pojednává o hledání pravdy, o lásce v mnoha podobách a strastech mladé ženy, která dlouhé roky pečovala o svého psychicky nemocného otce. Mohla by po svém otci krom matematického nadání zdědit také něco z jeho nemoci? Je to jen otázka času, než také zešílí?

Pikatností včerejšího představení je fakt, že naši diváci byli těmi posledními, kdo ji měli možnost od tohoto souboru zhlédnout! Nebylo to dopředu avizováno, ale šumavští komedianti využili zdejších příznivých podmínek a udělali si u nás důstojnou derniéru. Je nám čím hrát v životech inscenací tak významnou roli, jako by nestačilo, že jsme jedna z nejvyšších met v divadelním sportování - každý přece ví, že k nám se postupuje nejdříve z národní přehlídky!

Máme ve zvyku ukončit hru po třech měsících

Rozhovor s dramaturgem a režisérem hry
Důkaz Karlem Štastným

S čím ses setkal dřív: s původní hrou, anebo s filmovou adaptací?

Asi před 15 lety jsem viděl filmovou adaptaci, ale od té doby jsem ji neviděl, takže to spolu vůbec nesouvisí. Z filmu si pamatuju jedinou scénu. Když jsem se po čase dostal k divadelnímu textu, tak až zpětně jsem si spojil, že se jedná o předlohu k filmu.

Jeden herec mi říkal, že se na film během zkoušení podíval. Na druhou stranu jsme si postavy společně rozptýlili tak, že ten dotyčný pochopil, že si nemůže naši představu a filmové zpracování spojovat.

Jaký ty osobně máš vztah k matematice?

Rekl bych, že docela kladný, jsem průměrný člověk, který si vystačí s trojčlenkou. Každopádně matematika mi šla, později jsem se dostal na základní škole do matematické třídy a v tu chvíli se ze mě stal pouze průměrný žák. Mám vystudovanou veterinu, takže tam jsem matiku už nepotřeboval. Výsoškoškolská matematika, nastíněná v naší hře, se mě nikdy nedotkla.

S inscenací jste byli na Národní přehlídce činoherního a hudebního divadla Píkník Volyně. Jakou cestu urazila? Dělalí jste nějaké úpravy podle podnětů od poroty?

Došlo k zásadním změnám. Jednalo se už o druhou porotu, která nám vytkla, že hudbou velmi podbízíme náladu jednotlivých situací. Když jsem to slyšel podruhé, tak jsem si řekl, že to je výzva. Vzal jsem flashku s hudbou, věnoval jsem ji dětem v nějaké soutěži a udělali jsme si novou hudbu.

Před každým představením máme zkoušky, nedovolil bych, aby inscenace, byť po 14 dnech od

posledního představení, šla před diváky bez zkoušky. Takže samozřejmě se do hry dostala řada nových věcí: dotáhli jsme znakové divadlo s čepicí, našli jsme několik nových znaků, které jsme se snažili zúročit.

Hra je výrazně dialogická. Jak jsi k jednotlivým dialogům přistupoval, aby to nebyly jen proklamace textu?

Cesta k tomu se nesla metodou „pokus, omyl“. Jsem si vědom toho, že se nejedná o nikterak aktivní divadlo, co se týče pohybu, herec si musí vystačit se židlemi a chůzí. Měli jsme zkoušky, kdy jsme si zkusili dialogy jako scénické čtení v několika možných variacích.

Jednou jsem nechal zkoušku zcela na hercích, aby si situaci odžili, nikoli jako postavy, ale jako herci.

Nechával jsem jim volnost, aby sami našli způsob, jak to cítí. Potom až jsme si jednotlivé role nějak „ostříhali, okrouhali“. Vysvětlili jsme si, kdo má jaký charakter, jakým směrem půjde, co se jim ve hře děje. Samotné situace si ušlapali herci, podle mě vědí, o čem hrají, což je podle mě velmi důležité.

Během diskuze s diváky zaznělo, že jste hru nehráli o matematice. Co bylo pro tebe tím hlavním, nosným tématem, o němž hrajete?

Já jsem inscenaci zpracovával jako důkaz pro sebe - důkaz, kam jsme schopni ve ztvárnění takovéhle hry dojít, jako soubor, jako herci. Máme za sebou několik hezkých a vážných věcí, ať už z klasické či novodobé tvorby. Tohle byl ale trochu krok do neznáma. Hledal jsem důkaz, že jsme schopni ještě zahrát současné drama. Navíc americké drama, což je dost odlišné od evropského.

Pak jsem potřeboval důkaz, že je text vážně tak dokonalý, jaký se mi zdál po prvním přečtení. Zároveň každý herec ode mě dostal 3 tipy, jaký důkaz v tom mají hledat oni. Potažmo jaké důkazy mohou najít diváci v jejich postavách. Snažili jsme se nacítit, co cítí obě sestry. Každému se líbí něco jiného. Někteří diváci sestru hlavní postavy

úplně nenávidí, protože to je největší potvora, jiní zase uznávají, že to potvora trochu je, nicméně by se v podobné situaci zachovali patrně stejně.

Celkově jsme se snažili v textu nacházet různé druhy důkazů. Ten hlavní důkaz, okolo kterého se děj točí, byl vlastně prkotina. Partnerství, hledání vztahů,

hledání minulosti... důkazů tam je strašně moc, ale ne všem jsme věnovali svou pozornost, každopádně jsme se snažili, aby hra byla pestrá.

Dnes to bylo vaše poslední, v pořadí šestnácté představení. Premiéru jste měli v únoru. Máte to takhle běžně ve zvyku po osmi měsících hru ukončit?

Ne. My máme ve zvyku hru ukončit po 3 měsících (smích).

Proč jste tak krutí?

To není o krutosti (smích). Jsme z oblasti, kde není tolik možností, kde hrát. Tohle je výjimka, protože se jedná o komorní představení. U jiných představení máme výpravy tak náročné, že bychom se s většinou vešli sem na vaše krásné jeviště, ale v naší oblasti přicházejí v úvahu pouze Klatovy a Sušice, možná ještě docela blízké Strakonice, Blatná, Nepomuk. Nejsme zvyklí vyjždět s našimi hrami tak moc. Souhra náhod dopřála tomuto kusu tolik repríz. Já jsem osobně moc

rád, je to pro mě hodně výjimečné. Obvykle se mi s divadlem neloučí tak těžko jako teď.

Tradiční otázka závěrem: jak se vám u nás hrálo?

Mluvím pouze za sebe, s herci jsem ještě nestačil mluvit, všechno budeme konfrontovat po cestě domů. Hrál se mi tu moc hezky, další zajímavá zkušenost.

Zaprvé máte nádherné prostory, moc vám je závidím - světelná technika a další vymoženosti. Je to tady domácké, cítím se tu doma, ačkoli tu jsem poprvé. Vaše jeviště mi připomíná to naše domácí. Jsem moc rád, že končíme právě tady. Děkujeme.

Publikum máte skvěle poučené. Zřejmě se ani váš soubor nevěnuje pouze komediím, hraje široký repertoár, o což se snažíme i my. Jednou drama, jednou komedie, jednou zpěvohra. Diváci reagují tam, kde mají, nehledali si veselé okamžiky tam, kde nejsou. Na druhou stranu krásně reagovali na mikrosituace, kde jsme snažili hru odlehčit. Závidíme vám vaše příjemné publikum.

Ať si kdo chce, říká co chce

Lenka Durec

Určitě to byla těžká hra, překvapilo mě to, očekávala jsem od anglické hry, že se budu nudit, ale bylo to napínavé od začátku do konce. Jsem ráda, že jsem přišla. Bylo to výborné.

Jiří Hlaváč

Moc se mi to líbilo. Bylo to z netradičního, akademického prostředí. Zajímavě napsaná hra. A hlavně se mi líbil ten zvrat před přestávkou. Mělo to šťastný konec, takže všechno dobře dopadlo.

David Zubček

Já jsem asi věděl, do čeho jdu, protože jsem si o tom předem přečetl na stránkách Kulturního centra. Očekávání to splnilo - celkově se mi to líbilo. Nepochopil jsem symbol s botami. Asi to mělo značit, že je otec po smrti a byl to jen jakýsi duch.

Eliška Hladová

Představení bylo moc hezké, líbil se mi příběh, výprava i kostýmy, scéna byla taky skvělá. Herecké výkony byly podle mě buď monotónní, nebo naopak moc „vyjeté“. Občas jsem si říkala, že asi herci neodhadli vyhocenou situaci, často mi to přišlo moc, někdy zase málo. To je samozřejmě jen můj pohled.

Tereza Hybnerová

Přišlo mi, že herci byli dobří, ale čekala jsem nějaký zvrat - že se hlavní hrdinka zblázní, nebo že se dozvíme, že ten důkaz opravdu ukradla. Nakonec mi to přišlo moc očitné, bez pointy.

Adéla Zborníková

Ze začátku jsem byla zmatená, zda se celá scéna odehrává venku nebo uvnitř, což jsem pochopila později. Nesnáším, když se hodně křičí. Pochopila jsem to až úplně u konce. Herci byli dobří, ale asi to nebyl úplně příběh, který by mě bavil.

Jonáš Bohuslav

Byl jsem zmatený na začátku, moc jsem nepochopil, kde se scéna nachází - asi nějaká terasa za barákem. Příběh byl dobrý, ale celkově byla hra hodně urvaná, nebyla tam žádná ladnost. Všechno bylo takové agresivní a uspěchané.

Magdalena Vaverečková

Nebylo to špatné, pro nás děti to bylo ale dost vážné. Hodně mi vadilo to křičení, které tam bylo hodně často. Přišlo mi to takové bez pointy. Konec byl zvláštní, doufala jsem, že se vše obrátí a bude tam nějaký zvláštní zvrat, že ta holka bude také blázen jako její táta, nebo že opravdu ukradla tu práci.

Jak se pozná věrný divák našeho festivalu? Přinášíme pět nesporných důkazů, že jste v tom až po uši!

1. Tančíte na naši znělku a na konci vám probleskne hlavou: „Jařina, vole!“
2. Po představení se vyhýbáte redaktorovi Žňovin, po oslovení ale ze soucitu svolíte a komentář poskytnete.
3. Nevěříte, že Adéla doopravdy letos dorazí, ale stejně jste přišli.
4. Jste mrzutí z toho, že Klas neměl letos premiéru.
5. Pamatujete si dobu, kdy jsme před představením dělali doprprogr.

Nově nás najdete také na Instagramu!

ds.klas

Sledujte nás!

Žňoviny pro vás připravili: Jakub Hrbek, Miroslav Nyklíček, Štěpán Malast, Zdeňka Nyklíčková